

Streszczenie pracy doktorskiej

Piotr Dawid Kołpak

**Kult patronów Królestwa Polskiego, świętych Stanisława, Wojciecha,
Wacława i Floriana, w czasach Jagiellonów**

promotor: dr hab. Zenon Piech, prof. UJ

Kraków, 31 lipca 2019

W dysertacji doktorskiej podjęto temat kultu świętych patronów Królestwa Polskiego w czasach panowania dynastii jagiellońskiej. Podstawowym obiektem analizy pozostaje tu znak zespołu czterech świętych (Stanisława ze Szczepanowa, Wojciecha Sławnikowica, księcia czeskiego Wacława i męczennika rzymskiego Floriana) uznanych w pierwszej połowie XV wieku za szczególnych orędowników spraw państwowych i kościelnych. Wykorzystanie tego symbolu w różnorodnym kontekście semiotycznym charakteryzowało działalność przedstawicieli elit panujących, czyli dworu władcy oraz episkopatu – z wyjątkowo mocną aktywnością biskupów krakowskich na tym polu. Za twórcę programu ideowego osnutego wokół znaku zespołu świętych patronów należy uznać biskupa krakowskiego Zbigniewa Oleśnickiego, który jako pierwszy określił grupę czterech świętych jednolitym zespołem patronalnym w jednym ze statutów synodu diecezji krakowskiej z 1436 roku. Od tej pory po wskazany symbol sięgali kolejni hierarchowie polskiego Kościoła, używając go np. w rycie liturgicznym, dziełach hagiograficznych czy na pieczęciach, oraz przedstawiciele kręgów królewskiego dworu, wykorzystując go – w zależności od potrzeb i możliwości – przede wszystkim w narracji historiograficznej oraz przedstawieniach artystycznych. Koniec epoki jagiellońskiej zbiegł się w czasie z apogeum kontreformacji oraz zmianami ustrojowymi – przemianie uległ wówczas również model kultu świętych państwowych.

Piotr Kołpak

Summary of the PhD dissertation

Piotr Dawid Kołpak

**The Cult of Patron Saints of the Polish Kingdom (St Stanislaus,
St Adalbertus, St Wenceslaus, St Florian) during the Jagiellonian Era**

doctoral supervisor: dr hab. Zenon Piech, prof. UJ

Krakow, July 31st 2019

The doctoral thesis concerns the topic of cult of patron saints of the Polish Kingdom in the times of the Jagiellonian dynasty. The basic object of the analysis is the sign of a group of four saints (Stanislaus of Szczepanów, Adalbertus Slawnikowic, the Czech prince Wenceslas and the Roman martyr Florian), recognized in the first half of the fifteenth century as special advocates of state and Church affairs. The use of this symbol in various semiotic contexts concerned representatives of the ruling elites, that means the court of the ruler and the episcopate – with the exceptionally strong activity of the Krakow bishops in this field. The founder of the ideological program of the state's saint patrons was the Cracow Bishop Zbigniew Oleśnicki. He was the first to define the four saints as a uniform patronal group in one of the statutes of the synod of the Krakow diocese from 1436. From then onward, successive hierarchs of the Polish Church used this symbol, for example in the liturgical rite, hagiographic works or seals. He also served to the representatives of the royal court circles who used it – depending on their needs and possibilities – primarily in the artistic foundations. The end of the Jagiellonian era coincided with the apogee of the Counter-Reformation and political changes. The model of the cult of state's patron saints also changed at that time.

Piotr Kołpak